WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY IV na rok szkolny 2026/2027

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- Czyta głośno i cicho z odpowiednią płynnością, intonacją oraz tempem.
- Wyszukuje w tekście informacje podane wprost oraz te ukryte między wierszami.
- Określa czas i miejsce akcji oraz porządkuje kolejność wydarzeń w utworze.
- Rozpoznaje bohatera głównego, bohaterów drugoplanowych oraz epizodycznych.
- Nazywa cechy charakterystyczne dla baśni, legendy, komiksu, wiersza, opowiadania, mitu, bajki oraz podania.
- Opowiada treść lektur obowiązkowych i wyjaśnia zachowanie ich bohaterów.
- Odczytuje informacje oraz emocje z plakatów, ilustracji, haseł reklamowych, filmów animowanych i spektakli teatralnych.
- Odróżnia elementy realistyczne (prawdziwe) od fantastycznych (zmyślonych) w tekstach literackich.
- Wskazuje morał w bajce oraz określa główną myśl (przesłanie) przeczytanego utworu.
- Identyfikuje osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny) oraz nazywa uczucia towarzyszące czytaniu poezji.
- Wyjaśnia różnicę między tekstem pisanym prozą (podział na akapity) a tekstem pisanym wierszem (podział na zwrotki i wersy).
- Wskazuje w utworach podstawowe środki stylistyczne: epitet, porównanie, ożywienie, uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- Dostrzega komizm sytuacyjny, postaciowy oraz słowny w czytanych tekstach i komiksach.

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń:

- Rozpoznaje rzeczownik, czasownik oraz przymiotnik i poprawnie odmienia je przez przypadki, liczby i rodzaje.
- Rozpoznaje przysłówek oraz liczebnik i określa ich podstawowe funkcje w zdaniu.

- Rozróżnia osobowe i nieosobowe (bezokolicznik) formy czasownika oraz przyporządkowuje czasownik do właściwego czasu (przeszły, teraźniejszy, przyszły).
- Zna rodzaje zdań (oznajmujące, pytające, rozkazujące) oraz odróżnia zdanie (zawierające czasownik) od równoważnika zdania.
- Wskazuje w zdaniu główne jego części , czyli podmiot i orzeczenie.
- Wie, kto jest nadawcą, a kto odbiorcą danej wypowiedzi, oraz określa prostą intencję komunikatu (pytanie, prośba, powitanie).
- Odróżnia dosłowne znaczenie wyrazu od jego znaczenia przenośnego (metaforycznego).
- Dobiera i stosuje synonimy (wyrazy bliskoznaczne), antonimy (wyrazy przeciwstawne) oraz homonimy (wyrazy o jednakowym brzmieniu, ale innym znaczeniu).
- Stosuje w praktyce reguły ortograficzne dotyczące pisowni wyrazów z *ó/u*, *rz/ż*, *ch/h* oraz końcówek *-ów*, *-uji*, *-ję*.
- Poprawnie zapisuje wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, państw, rzek, jezior oraz nazwy ich mieszkańców.
- Stawia kropkę, pytajnik, wykrzyknik, wielokropek oraz przecinek w odpowiednich miejscach w zdaniu (w tym przecinek przed łącznikami *że*, *bo*, *ponieważ*, *który*).
- Posługuje się cudzysłowem przy przytaczaniu cytatów oraz poprawnie wydziela pauzami dialogi w tekście pisanym.
- Korzysta ze słownika ortograficznego, słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów bliskoznacznych w celu sprawdzania własnych tekstów.

Tworzenie wypowiedzi

Uczeń:

- Samodzielnie umie zredagować krótkie formy użytkowe, takie jak zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, pozdrowienia oraz zawiadomienie.
- Umie napisać list prywatny (tradycyjny oraz e-mail) z zachowaniem wszystkich elementów jego budowy (miejscowość, data, nagłówek, podział na akapity, zwroty grzecznościowe i podpis).
- Potrafi napisać proste opowiadanie twórcze lub odtwórcze, dbając o właściwą kompozycję (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).
- Tworzy kilkuzdaniowy opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki lub zwierzęcia.
- Sporządza plan wydarzeń przeczytanego tekstu w formie punktów lub równoważników zdań.
- Przygotowuje krótką notatkę z lekcji lub przeczytanego artykułu (np. w postaci tabeli, mapy myśli lub streszczenia).

- Unika powtórzeń tych samych wyrazów poprzez celowe stosowanie bogatego słownictwa.
- Formułuje krótką, spójną wypowiedź ustną na zadany temat, dbając o czystość językową, odpowiednią głośność i tempo mowy.
- Kulturalnie słucha innych, odpowiada na pytania, formułuje własne zdanie i bierze aktywny udział w dyskusjach klasowych.
- Dba o estetykę, marginesy, czystość zeszytu i czytelność swojego pisma odręcznego.